

Gezondheidsbeleid

In onze organisatie vormt de eigen kracht van onze cliënten de basis van ons handelen. Om deze eigen kracht te versterken is gezondheid belangrijk. Iemand die gezond is, kan en wil namelijk dingen doen en dat vergroot de grip op het leven. Gezondheid bepaalt zo ook mede de kwaliteit van leven.

In dit beleid wordt uitgegaan van het begrip positieve gezondheid. Positieve gezondheid is het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven (M. Huber, 2012). Dit betekent dat gezondheid breder wordt gezien dan afwezigheid van ziekte en dat het uitgaat van de kracht van mensen. Het sluit hierbij aan bij de krachtgerichte methodiek waarmee bij onze organisatie gewerkt wordt.

Verschillende strategieën

Om de gezondheid van cliënten te borgen en waar mogelijk te verbeteren worden 3 niveaus onderscheiden in dit beleid.

1. Organisatieniveau
2. Voorzieningenniveau
3. Clientniveau

Per niveau is in dit beleid uitgewerkt wat het doel is en waar dit is vastgelegd en welke beleidsinstrumenten hiervoor ingezet worden.

1 Organisatieniveau

De fysieke omgeving moet zo goed mogelijk ingericht zijn om de positieve gezondheid te bevorderen. Bij het in gebruik nemen of aanpassen van gebouwen moet gekeken worden op welke wijze deze fysieke omgeving kan bijdragen. De aanwezigheid van een professionele keuken met kantine waarin zelf gekookt kan worden, een tuin, de mogelijkheid tot een aanleggen van een moestuin, of een ruimte om te sporten zijn hiervan voorbeelden. Dit uitgangspunt op organisatieniveau is vastgelegd in het Strategische huisvestigingsplan en moet standaard vertaald worden in het Programma van Eisen van een specifieke voorziening.

2 Voorzieningenniveau

Een voorziening moet afspraken en regels stellen die ofwel gezond gedrag aanmoedigen of ongezond gedrag afraden. Die kunnen dus beperkend of stimulerend zijn. Voorbeelden hiervan zijn regels over waar en wanneer gerookt mag worden, het stimuleren van zelf koken in plaats van catering of kant en klaar maaltijden, het organiseren van activiteiten voor cliënten of de aanschaf van sportmateriaal of fietsen. De vastlegging van deze afspraken en regels vindt plaats in huisregels en teamafspraken.

3 Clientniveau

De definitie van positieve gezondheid past goed bij de opvatting dat mensen zélf een actieve rol moeten en kunnen spelen ten aanzien van hun gezondheid en zorg. Onze cliënten zijn natuurlijk in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het eigen gedrag en daarmee ook voor hoe gezond men leeft. Veel van onze cliënten kunnen niet voldoen aan de hoge verwachtingen die in dit verband gesteld worden. Omdat het ze ontbreekt aan de juiste kennis en ze niet weten waar ze de informatie moeten zoeken. Mensen die weinig afweten van de werking van hun lichaam. Die niet goed kunnen bepalen wanneer ze naar de dokter moeten gaan of wanneer een kwaal vanzelf over zal gaan. Het gezondheidsbeleid op clientniveau heeft daarom twee nadere beleidsdoelen:

1 De organisatie stelt een cliënt in staat om zijn of haar gezondheidsvaardigheden te vergroten.

Lage gezondheidsvaardigheden belemmeren mensen om de actieve rol op zich te nemen. Het gaat om de vraag of iemand in staat is om gezondheidsinformatie te vinden. Die informatie te begrijpen, te beoordelen en toe te passen in het dagelijks leven, als zorg nodig is en om de eigen gezondheid te verbeteren. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt namelijk dat mensen met een lagere sociaal-economische status (met minder opleiding en een lager inkomen) een slechtere gezondheid hebben. Zij hebben minder kennis, zelfvertrouwen en motivatie op dit terrein. Het vergroten van de gezondheidsvaardigheden helpt daarom de eigen gezondheid te verbeteren. Onze cliënten hebben over het algemeen lage gezondheidsvaardigheden. Om deze te verbeteren worden de onderstaande beleidsinstrumenten ingezet:

1.1. Bevorderen geletterdheid

Of je een actieve rol in de zorg kunt nemen hangt niet alleen af van het feit of je kunt lezen, maar ook of je de informatie werkelijk begrijpt en kunt toepassen in je eigen situatie. Het is immers moeilijker voor iemand om de juiste keuzes te maken als de situatie complexer is en de informatie moeilijker te begrijpen. Cliënten worden daarom gewezen op en gestimuleerd om de eigen geletterdheid te vergroten. Dit kan bijvoorbeeld door het wijzen op taalcursussen

1.2 Vergroten kennis van zorgstelsel

Om goed gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden binnen het bestaande zorgstelsel, is kennis nodig. Voor iedere client is daarom extra informatie beschikbaar.

2 Onze cliënten in staat stellen kennis en inzicht te vergroten.

Om het gedrag aan te passen is kennis en inzicht nodig. Weten wat gezonde voeding is, wat roken met je lichaam doet, hoeveel je per dag best beweegt om gezond te blijven helpt om de juiste keuzes te maken, net als inzicht in de eigen motieven en eigen gewoonten. Om dit te realiseren worden de volgende beleidsinstrumenten ingezet.

2.1 Positieve Gezondheid als onderdeel van de methodiek Krachtwerk

In onze hulpverlening Krachtwerk de leidende methodiek en wordt de Zelfredzaamheid-Matrix gebruikt als meetinstrument. Dit instrument wordt op verschillende momenten ingezet om te bepalen op welke niveau van functioneren een cliënt zich bevindt op de belangrijkste levensgebieden. Het geeft daarmee inzicht op welke van de levensgebieden ondersteuning en begeleiding nodig is. Door dit meetinstrument op verschillende momenten te gebruiken (bijvoorbeeld bij instroom en bij uitstroom), kan een aanvullend beeld gekregen worden over het hersteltraject van die cliënt. Het is de professional die de beoordeling maakt op basis van eigen observaties, gesprek met de cliënt, informatie van derden en administratieve informatiebronnen. Positieve Gezondheid wordt gecategoriseerd in zes dimensies, die onderling verbonden zijn. Aan elke dimensie zijn zeven aspecten gekoppeld, die de inhoud van de dimensie toelichten. In de bijlage staat een overzicht van deze dimensies en de aspecten die daarbij horen.

Tijdens het gesprek met de client om tot een KI te komen of de KI te evalueren kunnen de zes dimensies van PG worden meegenomen. Als hulpmiddel om toe een beter inzicht en begrip van PG te krijgen is een vragenlijst beschikbaar (zie bijlage). Op basis hiervan kunnen de juiste vormen van voorlichting en/of (aanschouwende) onderwijs gekozen worden. Hierbij zal zo veel als mogelijk gebruik gemaakt worden van al bestaand voorlichtingsmaterieel, cursus- en onderwijsmogelijkheden.

De Krachteninventarisatie (KI), de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) en Mijn Positieve Gezondheid (PG) zijn zo elkaar aanvullende instrumenten die toegepast worden in de interactie tussen cliënt en professional. De ZRM is een objectief en normatief meetinstrument, terwijl zowel de Krachteninventarisatie als Positieve Gezondheid instrumenten zijn voor een gesprek over de eigen talenten en mogelijkheden, de subjectieve beleving en de intrinsieke motivatie voor verandering.

In onderstaande tabel staat de onderlinge verbondenheid tussen KI leefgebieden, PG Aspecten en ZRM levensdomeinen.

KI Leefgebieden	PG dimensie	PG aspect	ZRM Domein
Wonen	Kwaliteit van leven	Je veiligvoelen Hoe je woont	Huisvesting
Werken en Leren			
Familie, vrienden en kennissen	Meedoen	Sociale contacten Steun van anderen	Sociaal netwerk
Kinderen en opvoeding			
Gezondheid en Zelfzorg	Mentaal Welbevinden	Onthouden Concentreren Communiceren	Geestelijke gezondheid

	Kwaliteit van leven	Vrolijk zijn Jezelf accepteren Omgaan met verandering Gevoel van controle Genieten Gelukkig zijn Lekker in je vel zitten Balans	
	Lichaamsfuncties	Je gezond voelen	Verlaving
	Lichaamsfuncties	Je gezond voelen Fitheid Klachten en Pijn Slapen Eten Conditie Bewegen	Lichamelijke gezondheid
Geld en Inkomen	Dagelijks functioneren Kwaliteit van leven	Omgaan met geld Rondkomen met je geld	Financiën
Vrije tijd	Meedoen	Serius genomen worden Samen leuke dingen doen Erbij horen Zinvolle dingen doen Interesse in de maatschappij	Maatschappelijke participatie
Partner			
Zingeving	Zingeving	Zinvol leven Levenslust Idealen willen bereiken Vertrouwen hebben Accepteren Dankbaarheid Blijven leren	Dagbesteding
Veiligheid			

Door de instrumenten PG en ZRM in combinatie met Krachtgericht Werken te gebruiken is een verdieping van het gesprek tussen professional en cliënt mogelijk. Door de mix van het zoeken naar intrinsieke motivatie, samen subjectieve ervaringen van de cliënt zelf en objectieve waarnemingen kan de meest passende, en gewenste zorg en ondersteuning worden geboden, de ontwikkeling van het herstel van de cliënt worden gevolgd en het aanbod worden geëvalueerd.

2.2 Dagactiviteit

Meedoen is een van de dimensies binnen Positieve Gezondheid. Het hebben van een dagactiviteit is daarmee een wezenlijk onderdeel om de eigen gezondheid te bevorderen. Het uitgangspunt is dat iedere client een vorm van dagactiviteit heeft. Dat kan werk, school, dagbesteding maar ook een teamsport doen of een activiteit in de eigen voorziening zijn.